

vinogradarstvu i vinarstvu koje je imalo zadaću osnažiti gospodarstvo nove države, no problem je predstavljalo neumjereno uživanje u vinu i alkoholnim proizvodima.

Mislav Matišić i Luka Jakopčić u članku »Surduci i gatori – sociodemografska slika Baranje« prikazuju povezanost demografije i vinogradarstva u baranjskoj povijesti i sadašnjosti. Depopulacija Baranje tijekom 20. stoljeća onemogućila je veći razvoj vinogradarstva, vinarstva a time i turizma u današnjem vremenu. Marina Jemrić u članku »Vinski motivi u pjesništvu Ante Benešića« promatra Benešićeve tematske jedinice okrenute vinu, vinskim i vinogradarskim sastavnicama. Benešićev doprinos je značajan upoznavanju srijemsko – anakreontskog stila, a time u boljem poznavanja dosega hrvatske moderne. Anica Bilić u članku »Vinska karta u književnoj geografiji Slavonije, Srijema i Baranje« na zanimljiv način interpretira i predstavlja ostvaraje i dosege slavonskih pjesnika i književnika koji su ostavili zapise o vinogradarstvu i vinarstvu promatranog područja. Zapisi omogućavaju bolju i kvalitetniju kulturnu i književnu percepciju vinogradarstva Slavonije, Srijema i Baranje.

Na kraju zbornika nalaze se fotografije sa skupa, vjerujem da se većina sudionika (kao i autor prikaza) sjećaju lijepih druženja, kvalitetnih predavanja i konstruktivnih rasprava tijekom održavanja skupa. Zbornik *Vino i vinogradarstvo u povijesti Slavonije, Srijema i Baranje* u izdanju Podružnice i Erdutskih vinograda predstavlja kvalitetnu suradnju između ova dva različita poslovna subjekta no ujedinjena oko zajedničke i svima zanimljive teme. Posebne čestitke uredniku dr. sc. Milanu Vrbanusu na pripremi ovako vrijednog i voluminoznog zbornika.

Hrvoje PAVIĆ

ĐURO BENIĆ / MARIJA BENIĆ PENAVA, EKONOMSKA MISAO U STAROM I SREDNJEM VIJEKU, ZAGREB 2021., 481 STR.

Školska knjiga iz Zagreba nakladnik je osobito vrijedne teorijske knjige koja potvrđuje spoznanje da i ekonomske znanosti imaju svoju povijest. Riječ je o kapitalnom djelu kakvo do sada nije objavljeno ne samo u Republici Hrvatskoj nego i u susjednim državama bivše SFRJ.

Autori prof. dr. sc. Đuro Benić i prof. dr. sc. Marija Benić Penava su kroz ekonomsku misao utonuli u vremena staroga i srednjega vijeka kroz tadašnje prilike i donijeli putem intelektualnoga izazova dokaze kako mnogi ekonomski problemi, s kojima se i danas susrećemo i hrvamo, postajahu i u davnoj, davnoj prošlosti. Kroz ovu knjigu može se uočiti da su generacije i generacije prethodnika tražile odgovore na vječna pitanja gospodarstva. Tu se mogu naći mislioci (Konfucije i njegovi sljedbenici, Kautilje, Tiruvaluvara, Ksenofont, Platon, Aristotel, Marko Porcije Katon, braća Grahko, Marko Tulije Ciceron, nositelji srednjovjekovne islamske ekonomske misli, te kršćanske na temeljima učenja Augustina Aurelija, Tome Akvinskoga i drugih) koji su bili decenijama, pa i stoljećima ispred svoga doba, ali su tek kasniji vijekovi otkrivali njihovu veličinu u zaboravljenim prašnjavim knjigama ili rukopisima, koje je do tada malo tko čitao. Autori ove knjige otkrivaju provedenim analizama gotovo sve one koji su u razdobljima najstarije povijesti bili u samom vrhu gospodarske misli svoga vremena. Sadržajno se uočava da istraživanje povijesti ekonomske znanosti pomaže da se s povijesne distance odmjeri korisnost pojedinih koncepcija i zamisli iz prošlosti. Čitatelji ove vrijedne publikacije mogu uvidjeti koji su ekonomski mislioci uspijevali zaokupiti pozornost suvremenika, kojim sredstvima i kako su ih pridobivali za gospodarske akcije.

Knjigu su autori, logično povijesnim razdobljima, podijeli u dva dijela, i to: PRVI DIO *Ekonomska misao u starom vijeku* – 1. *Ekonomske ideje i misli u Bibliji* (3-18), 2. *Mezopotamija* (19-46), 3. *Kina* (47-60), 4. *Indija* (61-118), 5. *Grčka* (119-162) i 6. *Rim* (163-192); DRUGI DIO *Ekonomska misao u srednjem vijeku* – 7. *Islamska ekonomska misao* (193-282), 8. *Kršćanska ekonomska misao* (283-448). Knjiga na kraju ima *Dodatke*, i to: *Ukupno korištena literatura*, *Kazalo slika*, *Kazalo shema*, *Kazalo tablica* i *Kazalo imena*. Valja napomenuti da je knjiga *obogaćena dodatnim digitalnim sadržajem*.

Iz opsežnog sadržaja može se spoznati da je knjiga nastala višegodišnjim sustavnim izučavanjem povijesti ekonomske misli, tom iznimno zanemarenom području. Pri obradi su autori u korpus starovjekovne i srednjovjekovne povijesti ekonomske misli uključili opsežno razlaganje navedenih osoba, koje su razvijale ekonomsku misao, neovisno o tome kojoj su disciplini osnovno pripadali.

Iako ova knjiga naglašava kontinuitet i konsenzus u evoluciji ekonomske teorije, ipak je dan prostor alternativnim gledištima budući da se korisne pouke mogu naći ne samo u uspjesima nego i u pogreškama iz prošlosti. Stoga je bitno naglasiti da je povijest ekonomske misli staroga i srednjega vijeka neophodna svakom hrvatskom ekonomisti, ali i povjesničaru. Istodobno je i temelj svima koji se bave gospodarstvom, jer bez uvida u to kakve su odgovore davali ekonomski mislioci prošlosti na tadašnje probleme teško se može razumjeti tekući obrazac ideja i rješenja. Time je ovo djelo iskorak u ekonomsko – povijesnoj analizi i analizi ekonomske misli. Obradom navedene teme zauzima istaknuto mjesto u hrvatskoj ekonomskoj znanosti po širokom obuhvatu i mjerodavnom pronicanju u dubinu ekonomskih spoznaja gotovo zaboravljene, ali ne i manje aktualne staroistočne, antičke i srednjovjekovne misli. Knjiga svojim sažetim i sveobuhvatnim prikazom i razumijevanjem povijesti ekonomske misli otvara perspektivu »putovima duha« (J. Schumpeter), i to interpretacijom i kritičkim propitivanjem autora. Time je knjiga dobila svoj temeljni smisao. Ovim iznimno vrijednim znanstvenim djelom popunjena je dosadašnja praznina u hrvatskoj ekonomskoj literaturi. Knjiga je rezultat spoja tradicionalnog i modernog pristupa obradi ove zahtjevne i kompleksne problematike. Kao znanstvena monografija svojim jednostavnim stilom pisanja i pristupom prihvatljivo je štivo široj čitalačkoj publici; nije pisana kao udžbenik, a ipak se može primjenjivati u nastavi i u predmetima iz povijesti ekonomske misli

Držim da će ova knjiga kao sinteza ekonomske misli u starom i srednjem vijeku izazvati i potaći nastavak istraživanja i za potonja povijesna razdoblja; otvoriti raspravu o nekim novim pogledima.

Zlata ŽIVAKOVIĆ-KERŽE

ENLIGHTENMENT AND THE LITTLE ICE AGE

PHILIPP BLOM: NATURE'S MUTINY. HOW THE LITTLE ICE AGE OF THE LONG SEVENTEENTH CENTURY TRANSFORMED THE WEST AND SHAPED THE PRESENT. LIVERIGHT PUBLISHING CORPORATION, NEW YORK, 2019. 352.

Philipp Blom published an exciting environmental history book in 2019 with the title *Nature's Mutiny*. A slightly longer, explanatory subtitle finetunes its topic: *How the Little Ice Age of the Long Seventeenth Century Transformed the West and Shaped the Present*. The book is not without antecedents as it is a revised version of the German original, published in 2017, which Blom himself translated into English and the American Liveright Publishing Corporation published. Liveright has been publishing literature since the 1920s, for example, works by William Faulkner, Ernest Hemingway, and T. S. Eliot, however, its editors have also been interested in scientific topics since the very beginnings. Liveright published works by Sigmund Freud and Bertrand Russell in the English-speaking world. Authors dealing with ecological problems aroused the interest of the publisher's editors in the 2000s. For example, Liveright published the biologist Edward O. Wilson's book, *The Social Conquest of Earth*, inducing wide-ranging professional debates. Publishing *Nature's Mutiny* was an ideal choice as for the publisher's market strategy, since Blom's scientific writing with its literary value presents an important green topic for the educated reader.

On his website, Philipp Blom defines himself primarily as a historian, but he has also written several novels, journal articles, political pieces, and philosophical works, and he works as a translator. Apart from all these, Blom works as a radio presenter, a documentary filmmaker, and has written an opera libretto. Blom was born in Hamburg in 1970 and grew up in Germany; having a Dutch mother, he is bilingual since birth. He studied history and philosophy in Vienna and Oxford, received his Ph.D. degree in the Modern History Doctoral Program at the University of Oxford. His list of publications suggests

Ekonomska i ekohistorija
Economic- and Ecohistory

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Journal for Economic History and Environmental History

Tema broja / Topic

Izabrani primjeri poplava u srednjoj i
jugoistočnoj Europi (19. – 21. stoljeće)
Selected examples of floods in central and southeast Europe
(19th-21st century)

Volumen XVII. / Broj 17
Zagreb – Samobor 2021.
ISSN 1845-5867
UDK 33 + 9 + 504.3

Nakladnici / Publishers:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR – 10000 Zagreb
sites.google.com/site/ekoekohist/

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Sunakladnik / Co-publisher:

Ekohistorijski laboratorij Centra za komparativnohistorijske i interkulturalne studije
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb, Hrvatska
www.ffzg.unizg.hr; <http://ckhis.ffzg.unizg.hr/>

Glavni i odgovorni urednik / Editor-in-chief:

Hrvoje Petrić

Uredništvo / Editorial Staff:

Dragutin Feletar, Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Močanin,
Hrvoje Petrić, Drago Roksandić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute, Žiga Zwitter

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Board:

Drago Roksandić – president/predsjednik (*Zagreb*), Daniel Barić (*Sorbonne-Paris, Francuska*), Marija Benić Penava (*Dubrovnik*), Slaven Bertoša (*Pula*), Zrinka Blažević (*Zagreb*), Tatjana Buklijaš (*Auckland, New Zealand*), Ljiljana Dobrovšak (*Zagreb*), Goran Đurđević (*Požega*), Josip Faričić (*Zadar*), Borna Fürst Bjeliš (*Zagreb*), Boris Golec (*Ljubljana, Slovenija*), Hrvoje Gračanin (*Zagreb*), Paul Hirt (*Tempe, SAD*), Andrej Hozjan (*Maribor, Slovenija*), Egidio Ivetic (*Padova, Italija*), Silvije Jerčinović (*Križevci*), Karl Kaser (*Graz, Austrija*), Isao Koshimura (*Tokio, Japan*), Marino Manin (*Zagreb*), Christof Mauch (*München, Njemačka*), Kristina Milković (*Zagreb*), Ivan Mirnik (*Zagreb*), Mirjana Morosini Dominick (*Washington D.C., SAD*), Géza Pálffy (*Budimpešta, Mađarska*), Daniel Patafta (*Zagreb*), Hrvoje Petrić (*Zagreb*), Lajos Rácz (*Szeged, Mađarska*), Gordana Ravančić (*Zagreb*), Marko Šarić (*Zagreb*), Mladen Tomorad (*Zagreb*), Jaroslav Vencalek (*Ostrava, Češka*), Milan Vrbanus (*Slavonski Brod, Zagreb*), Frank Zelko (*Honolulu, SAD*), Zlata Živaković Kerže (*Osijek*), Matija Zorn (*Ljubljana*), Ivana Žebec Šilj (*Zagreb*)

UDK oznake članaka / Article's UDC markups:

Ivica Zvonar

Prijelom / Layout:

Saša Bogadi

Za nakladnike / Journal directors:

Petra Somek, Hrvoje Petrić, Domagoj Tončinić

ISSN 1849-0190 (Online)

ISSN 1845-5867 (Tisak)

Tisak / Print by:

Bogadigrafika, Koprivnica 2021.

Adresa uredništva / Mailing addresses:

Hrvoje Petrić (editor/urednik)
Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: hrvoje.petric@ffzg.hr
ili Vinka Vošickog 5, HR-48000 Koprivnica

Tiskano uz potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja RH

Print supported by Ministry of science and education of Republic of Croatia

Na naslovnici / Cover:

Poplavljeni Vukovar 1965. godine

Ekonomsku i ekohistoriju referiraju:

CAB Abstracts

HISTORICAL ABSTRACTS, ABC CLIO Library, Santa Barbara, California, USA

AMERICA: HISTORY AND LIFE, Washington, USA

JOURNAL OF ECONOMIC LITERATURE (JEL), Pittsburgh, USA

CENTRAL AND EASTERN ONLINE LIBRARY, Frankfurt am Main, Deutschland

ECONLIT – AMERICAN ECONOMIC ASSOCIATION, Nashville, USA

Društvo za hrvatsku
ekonomsku povijest
i ekohistoriju

Meridijani
IZDAVAČKA KUĆA

Tiskano u Hrvatskoj – prosinac, 2021.